

Держпраці розповіла про дії роботодавця в разі смерті працівника

15.02.2021

В Управлінні Держпраці у Кіровоградській області дали роз'яснення з цього приводу. Там наголосили, що працівник може бути звільнений тільки з підстав, передбачених законодавством. Однак, [КЗпП](#) не містить такої підстави припинення трудового договору, як смерть працівника. Тому, **в такому випадку припинення трудового договору провадиться на підставі норм трудового законодавства з урахуванням норм цивільного законодавства.**

У разі смерті працівника роботодавець повинен оформити припинення з ним трудових відносин, а саме видати відповідний наказ та усі належні померлому працівникові грошові суми виплатити членам його сім'ї або спадкоємцям.

У Держпраці нагадують: **належним чином оформлене свідоцтво про смерть або ж рішення суду є підставою для припинення трудових відносин з померлим працівником.** Поки у вас на руках не буде такого документа, припинити трудовий договір з таким працівником не вийде.

Кому виплатити зарплату померлого працівника?

За правилами ч. 1 ст. 1227 [ЦКУ](#) суми заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, допомог у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві, але не були ним одержані за життя, передаються членам його сім'ї, а у разі їх відсутності – входять до складу спадщини. Отже, **невиплачену за життя зарплату працівника за правилами ЦКУ треба виплатити членам сім'ї**.

При цьому, зверніть увагу, що ч. 6 ст. 83 [КЗпП](#) регулює це питання по-своєму і зазначає, що у разі смерті працівника грошова компенсація за невикористані ним дні щорічних відпусток, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей або повнолітню дитину з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, виплачується спадкоємцям.

У більшості випадків судова практика вважає, що заробітну плату (у тому числі грошову компенсацію за невикористані померлим дні щорічних відпусток, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей) члени сім'ї померлого або оголошеного померлим можуть одержати відразу після відкриття спадщини (в день смерті, або в день, з якого особа оголошується померлою), а спадкоємці (не члени сім'ї) – у строк, установлений для прийняття спадщини, тобто через шість місяців з дати смерті (рішення Деснянського районного суду м. Києва у справі № 754/12893/16-ц від 11.12.2017 р.).

Таким чином, судова практика визнає **можливість виплати компенсації за невикористану відпустку членам сім'ї померлого**. Основний аргумент: компенсація за невикористані дні відпустки входить до фонду додаткової заробітної плати (п.п. 2.2.12 Інструкції зі статистики заробітної плати).

У свою чергу, **суми зарплати виплачуються членам сім'ї померлого**, тому роботодавець також має право виплатити членам сім'ї померлого працівника й компенсацію за невикористану відпустку.

Які документи знадобляться?

Якщо за отриманням виплат до вас звернувся член сім'ї померлого, він повинен надати підтвердні документи. Отже, для отримання виплат померлого родич повинен:

1) написати заяву на виплату;

2) надати копії підтвердних документів, серед яких:

- свідоцтво про смерть працівника або рішення суду;
- документи, що підтверджують, що він був членом сім'ї померлого (копія свідоцтва про шлюб, копія свідоцтва про народження (про усиновлення)), копії документів, які підтверджують факт спільного проживання, загального побуту, взаємних прав і обов'язків, кровного споріднення).

Працівник помер, а спадкоємці не з'являються: що робити із заробітною платою?

Трапляється й таке, що ніхто не звертається за належними померлому виплатами. У такому разі Держпраці рекомендує **надіслати на адресу померлого рекомендований лист, щоб повідомити про належні суми працівникові**.

Якщо такі дії ні до чого не призвели, у роботодавця є два варіанти:

- зберігати кошти, які належать працівникові, до появи спадкоємців. Списувати суму зарплати не можна;
- звернутися до послуг нотаріуса. Установа як боржник може погасити свій борг шляхом внесення заробітної плати, що належить померлому, на депозит нотаріуса (ч. 1 ст. 537 [ЦКУ](#) лист Мін'юсту від 12.03.2012 р. № 113-0-2-12/13.1). Підтверджує факт унесення коштів на депозит квитанція, яку нотаріус видає після того, як переконається у надходженні коштів на рахунок.

Трапляються й випадки, коли зарплату померлого вже зараховані на зарплатний рахунок, а потім тільки з'ясувалося, що такий працівник помер. Що ж робити у такому разі? Виходить, що виконати положення ч. 1 ст. 1227 [ЦКУ](#) вже не вийде? У такому разі **у Держпраці радять повідомити банк про смерть працівника, а він, у свою чергу, повинен закрити рахунок клієнта**, щоб не допустити зняття грошей особами, які не мають на це права, адже проконтролювати цей процес ані ви, ані банк вже не можете.

У такому разі ці суми вже входять до складу спадщини померлого й будуть отримані членами сім'ї або іншими особами тільки після прийняття спадщини.

Джерело: ЮРЛІГА